

MOŽNOSTI PŘÍSTUPU K INFORMACÍM Z AGRÁRNÍCH TRHŮ VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO

ACCESS TO AGRARIAN MARKET INFORMATION IN THE FEDERATIVE REPUBLIC OF GERMANY

Karel Tomšík

Anotace:

Liberalizace agrárního obchodu vyžaduje pro účastníky obchodních transakcí odpovídající přístup k informacím. Zvyšují se nároky na rychlost, vyváženost a kvalitu informací. Organizace, které agrární informace zpracovávají, musí mít kvalitní informační zdroje, které umožní kontinuální sledování trhů a propracovaný systém předávání informací. Článek pojednává o německém agrárním informačním systému, který je využíván zemědělci, obchodníky i veřejností nejen v SRN, ale i v dalších státech EU a SVE.

Summary:

Liberalization of an agrarian trade calls for an appropriate access to information for all trade participants. Claims to a speed, objectiveness and quality of information are increasing. Organizations, which perform agrarian market information, must have quality information sources for a continual trade monitoring and a well-sophisticated system for an information transfer. The article describes the German agrarian information system, which is used by farmers, businessmen and public not just in Germany but also in other European states.

Klíčová slova:

Informační systém, agrární trh, tržní informace

Key words:

Information system, agrarian market, market information

Úvod

Přístup k agrárním tržním informacím se stává nezbytnou nutností pro všechny účastníky obchodních transakcí. Informace jsou výraznou pomocí při podnikatelském rozhodování. Organizace, které agrární informace zpracovávají a zprostředkovávají musí disponovat kvalitními informačními zdroji, které jsou schopné informace zprostředkovat rychle. Zejména využívání nových komunikačních technologií přináší nové možnosti, jak uspokojovat zvyšující se nároky na kvalitu a rychlost informace.

Cíl a metodika

Článek pojednává o možnostech přístupu k informacím z agrárních trhů ve Spolkové republice Německo. Koncentruje se na jednu z nejvýznamnějších organizací, která se zpracováním a zprostředkováním informací zabývá – ZMP (Zentrale Markt- und Preisberichtsstelle). Sídlo této organizace je Bonnu, regionální pobočky pak působí v Hamburku, Berlíně, Hannoveru, Stuttgartu a zastoupení má organizace i v Mnichově. ZMP je propojena s německými vládními i nevládními organizacemi. Mezi její společníky patří například Německý svaz rolníků, Německá agrární společnost, Svaz zemědělských komor,

Spolková asociace německého potravinářského průmyslu a další. Činnost této organizace se nesoustřeďuje pouze na německý agrární trh, ale monitoruje i trhy dalších zemí včetně České republiky.

Výsledky

Informace ZMP sledují především aktuální trendy a vývojové tendence na agrárních trzích, obchodovaná množství a ceny. Statistiky podávají rovněž podrobné informace o produkci. Klasické výstupy představují především časopisecká periodika a knižní publikace, které jsou vydávány rovněž ve formě CD-ROM. Aktuální informace jsou zprostředkovávány faxovou a telefonickou službou. Mezi progresivně se rozvíjející média patří internet a e-mail.

Informační služby se třídí zejména podle komodit a podle trhů. Podle komoditních skupin jsou sledovány následující oblasti: hospodářská zvířata a maso, vejce, drůbež, mléko a mléčné produkty, obiloviny, olejniny, krmiva, brambory, ovoce, zelenina a dřevo a ostatní lesní produkce. Podle trhů se informace soustřeďují na některé specifické oblasti, mezi něž patří například ekologické zemědělství, z teritoriálního hlediska jsou informace soustřeďovány za Evropskou unii nebo střední a východní Evropu. Teritoriálně jsou zaměřené zejména ročenky s analýzami z různých oblastí agrárního sektoru. Ty jsou zaměřené na výše uvedené oblasti (Evropská unie, střední a východní Evropa) a na Německo.

Kromě sledování situace na agrárních trzích jsou poskytovány i služby týkající se analýzy chování spotřebitelů. V Německu je kromě běžného dotazníkového šetření je využívána i statistika v níž jsou zachyceny nákupy souboru až 12.000 domácností. Podchycena je rovněž spotřeba agrárních produktů mimo domácnosti.

Pro obchodníky agrárními produkty je rovněž důležité sledování aktuálních obchodních toků. V tomto směru byla v Německu zavedena nová služba „BIGFEx“ (Basic Information for German Food Exporters) poskytující relevantní informace z více než 50 zemí světa. Tato služba je rovněž přístupná on-line.

Diskuse

Požadavky většiny současných klientů se orientují kromě kvality rovněž na aktuálnost informací. ZMP zprostředkovává aktuální informace několika různými způsoby. Ceny a trendy ke sledované komoditě bývají k dispozici prostřednictvím faxové služby nebo telefonické info – linky od pondělí do pátku, zpravidla od 7:30 hod. Základní informace jsou dále zpracovávány a plynou do komentáře k dané komoditě, který vychází dvakrát týdně. Informace jsou dále zveřejňovány v periodickém časopise, který mapuje trh s danou komoditou (např. Marktinfo Obst und Gemüse – Informace z trhu ovocem a zeleninou). Toto periodikum vychází jednou týdně. Dále se analyzované informace promítnou v měsíčním periodiku (např. Der Markt Obst und Gemüse - Trh ovocem a zeleninou.) K problematice dané komodity jsou zhotovovány grafy, analýzy a prognózy. Přehled o situaci v minulé sezóně je následně shrnut v komoditní ročence (např. Marktbilanz Gemüse - Tržní bilance zeleniny.)

V poslední době se výrazně rozvíjí využití nových médií jako je internet (www.zmp.de), e-mail (info@zmp.de) nebo služby poskytované prostřednictvím mobilních operátorů (SMS.) Touto formou je zabezpečen velmi rychlý přenos informací. Zprostředkovávány jsou především aktuální ceny, ale i komentáře, souvislosti, tržní tendence a prognózy. Zejména pro obchodníky je aktuálnost informací zabezpečena možností příjmu zpráv prostřednictvím SMS.

Rostoucí význam ekologického zemědělství v Německu vedl i k zavedení služeb poskytujících informace z této oblasti. V tištěné podobě jsou informace o ekologickém zemědělství dostupné ve zvláštním periodiku (Ökomarkt Forum) a následně v ročence

ekologického zemědělství (Ökomarkt). Aktuální informace jsou přístupné rovněž na internetu.

Připravované rozšiřování EU vedlo již před deseti lety k zavedení servisních služeb, které se koncentrují na země střední a východní Evropy a mapují situaci v agrárním sektoru s akcentem na obchodní toky. Tyto informace, na něž se specializuje oddělení ZMP v Berlíně, se netýkají pouze kandidátských zemí, které se mají v blízké budoucnosti zapojit do jednotného trhu EU, ale úzká spolupráce je udržována například i s balkánskými zeměmi jako například Chorvatsko, nebo s některými středoasijskými zeměmi bývalého SSSR. Informace ze zemí střední a východní Evropy jsou získávány pomocí kontaktů s institucemi v jednotlivých zemích. (V ČR zprostředkovával oficiální informace VÚZE, v současné době je oficiálním partnerem SZIF). Mezi nejvýznamnější výstupy v této oblasti patří periodikum „Východní Evropa – aktuální agrární trhy (Osteuropa – Agrarmärkte Aktuell)“ a ročenka „Agrární trhy v číslech – Střední a Východní Evropa (Agrarmärkte in Zahlen – Mittel- und Osteuropa)“.

Korektnost informací zaručuje spolupráce s institucemi, jako je například GTZ nebo FAO. V současné době je realizován projekt k vybudování kvalitního tržního informačního systému, kterého se účastní celkem 15 zemí střední a východní Evropy.

Závěr

Informace o agrárních trzích zpracovávané a zprostředkovávané organizací ZMP patří svým rozsahem a aktuálností k předním informačním zdrojům v této oblasti v Evropě. Široké spektrum informací z mezinárodních agrárních trhů nabízí jejich využitelnost i v nadnárodním měřítku. Širšímu využívání těchto služeb zainteresovanými subjekty v České republice však bude bránit skutečnost, že informace jsou poskytovány na komerční bázi a vzhledem k cenovým relacím běžným v EU jsou na české poměry prozatím značně drahé.